

Nappal: imaház — éjszaka: bálterem.

— Különös zsinagóga-történet. —

(Saját tudósítónktól.) A Tavaszmező-utcában, szemben a nyolcadik kerületi rendőrkapitányság épületével lévő házban van a Doktor-féle korcsma. Régi, ismert nevű helyiség, ahová még néhány évvel ezelőtt, amikor Doktor mérte benne a bort és ügyes kezű felesége sürgött-forgott a konyhában, a város minden részéből eljártak vacsorázni, borozgatni az emberek. A tulajdonos időközben jól megszédte magát, nagy vagyont gyűjtött és megelégette a korcsmárosságot. Visszavonult csendes magánzónak, üzletét pedig átadta új bérlőnek. De utódját nem karolta föl a közbizalom, az ismert és keresett vendéglő törzslátogatói lassankint kimaradoztak, a Doktor-család távozásával elveszítette vonzó varázsát a korcsma.

És a tavaszmező-utcai üzlet erősen hanyatlásnak indult, a költségek, jól enni és inni szerető emberek helyét futóvendégek töltötték be, garasos, kis fogyasztók, akik néhány otthagyt fillérjeikkel az új tulajdonos napi rezsijét is alig szolgáltatják be. A korcsmáros nagy gonddal küzd, s hogy kissé segítsen magán, úgy gondolta, felhasználja az alkalmat és a zsidó ünnepek alkalmára bérbe adja imaháznak a vendéglő nagytermét. Elvégre is, Budapesten sok a zsidó és kevés a templom, a hívők pedig úgy segítenek a bajon, hogy a nagy ünnepekre alkalmi zsinagógát rendeznek be maguknak.

Helyesebben, egyes vállalkozók rávetik magukat az alkalmasnak kinálkozó lokalitásokra és hitközségi engedelemmel, üzletet csinálnak a zsidóság vallási érzéséből, mert jó pénzért kiárusítják az ad hoc készült templom padosait. A Doktor-féle korcsma bérbe is adta helyiségét Buxbaum Náthán előimádkozónak. A vállalkozó szerződést kötött a korcsmárossal, előre lefizette a bérösszeget és a múlt hét közepén bevonult iparosmunkásaival, akik szép sorjában elkészítették azokat a padokat, amelyekből Buxbaum ki akarja árulni a házbért és a maga kis polgári hasznát.

Már tegnap este szép sorjában állottak az új padosok az imaházban és Buxbaum boldogan dörzsölgette kezeit, mert a zsinagógában egyeilen hely sem maradt üresen, minden jegy elkelt. A környékbeli lakók csak úgy törték magukat a közeli imahely padjaiért. Ma délelőtt azután különös dolog történt, amely Buxbaum Náthán egész üzleti vállalkozását

elpusztulással fenyegette. Rongyos, szurtos képű munkások vonultak be a templomba és nekiestek a padoknak. Barbár módra, könyörtelenül pusztították, rombolták a zsinagóga felszerelését és Buxbaumot, aki kétségbeesetten tiltakozott a merénylet ellen, egyszerűen kitessékelték a saját csarnokából.

A bajba jutott ember rémülten futott át a szemben lévő rendőrkapitányságra, ahol egyenesen Farkas Elemér fogalmazó szobájába nyitott be.

— Az istenre kérem, a tekintetes urat — rimázkodott Buxbaum a rendőrtisztviselőnek — segítsen rajtam, mentsen meg, mert a következő negyedórában koldusbotot foghatok... Borzalmas dolog történik, fogalmazó ur, szörnyű dolog... Rombolják a templomomat, összetörik, kiszórják az utcára a padosokat, a tóraszekrényt, mindent kihajigálnak azok a gonosz emberek!

A fogalmazó nem értette meg a dolgot, első pillanatban azt hitte, elmebajos ember nyitotta rá az ajtót, különösnek találta, hogy az öreg zsidó saját templomának megvédelmezésére kéri a rendőrséget. De — úgy gondolta — csinyján kell bánni az örülte, nehogy dühöngeni kezdjen és faggatásra fogja Buxbaumot:

— Hát hol van a maga temploma?
— Itt az utcában, szemben a kapitánysággal!...
— Biztos, hogy bolond — érlelődött meg most már egyre erősebben a rendőrtisztviselő föltevése, mert sejtelte sem volt arról, hogy a korcsma nagytermét időközben imaháznak formálták át.

— Itt, a Tavaszmező-utcában nincs templom, öregem — igyekezett megnyugtanni a kétségbeesett embert — maga bizonyára képzelődik!

Budapestre vonatkozó ujságribbók

Szerző

Cím

Forrás:

Byp.
(Hely)

1912. IX. 15.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Osztályozás

Hely

Idő

Személy

Helyszám

726.1

"1912"

— Oh, bárcsak úgy volna, de sajnos, valóság, amit panaszolok.

És zokogó hangon mondotta el, hogy néhány megtakarított fillérjét beleölte vállalkozásába, amelyt most tönkre tesznek, ha gyorsan nem veszi őt oltalmába a rendőrség. Farkas Elemér rendőrfogalmazó, miután megértette a történeteket, azonnal átküldött a korcsmárosért és kérdőre vonta, miért vétett a Buxbaum Náthánnal kötött bérleti szerződés ellen.

— Nem terhel engem semmiféle bűn — jelentette ki önérzetesen a korcsmáros — mert szóról-szóra betartom a szerződést.

— Már hogyan tartaná be, amikor munkások szétszedik az imaház padjait és kidobálják az utcára?

— Ahoz nekem semmi közöm — erősködött tovább is a vendéglős — nem az én embereim, hanem az éjszakai bérlő munkásai. Mert tetszik tudni, tekintetes uram, az ilyen szegény üzletember, mint amilyen én vagyok, legény legyen a talpán, ha meg akar élni becsületesen ebben a nagy városban. Valóságos művészet kell ahoz, hogy a rossz üzletmenettel a drága házbért megszerezhessem. Gondoltam, a zsidó ünnepekre kiadom a boltot templomnak. Jött a Buxbaum és kivette. Azután jött a Cipőfelsőrész-készítők Műkedvelő Köre és elkérte jó pénzért a termet — táncmulatságra.

— Odaadom — mondok — ez sima dolog. A zsidók nappal imádkoznak, a cipőfelsőrész-készítők pedig éjszaka mulatnak. Ez csak tiszta sor, nincs semmi kivetni való rajta...

De a rendőrség nem helyezkedett a korcsmáros álláspontjára. Rendőrökkel kitessékelték az imaházból a munkásokat és megvédték Buxbaum fontos magánjogi érdekeit a törvénynek ama rendelkezése alapján, hogy ő van belül a falak között és az éjszakai bérlők keressék a maguk jussát a korcsmároson a polgári bíróság előtt. A vendéglős pedig, akit most a cipőfelsőrész-készítők szorongatnak szerződésének betartására, sehogyan sem tudja megérteni, hogy miért ne táncolhatnának éjszaka ott a keresztények, ahol nappal a zsidók imádkoznak?...